

סיבה טובה מאוד

(מישטר של טרור, אמר לי אחד מראשי העוברים בחברה) המוצא את ביטויי בתקורות כמו "פרשת מפיות-דייר". הכל חוששים מפני פטורן מידיים, והגנה מיקצועית כמעט אינה קיימת.

איני מאמין כי ניתן להשתית יחס-עבודה לאורך-מים על טרור ופחד. יחסי עבודה כאלה יתפוצצו כסופו של דבר ברעש גדול, וככל שיצטבר קיטור רב יותר בסירה-הלחץ הסגור, כך תהיה התפוצצות חמורה ומסוכנת יותר. מסוכנת לתרימשמע. האסנות האחרונים נמלה-התעופה של מרדד מוכיחים לנו עד כמה חשוב מצד-האדם של הסייסם לשמירת חיים של הנוסעים, פשוט כמשמעו. לא הייתי רוצה לטוס במטוס הנהוג בידי צוות מרוגז, מתוסכל ומדוכא. כאשר יקרה אסון, לא יהיה די במפיות-דייר, בעלות ריח-ניחוח של דיור או שאנל, כדי לתקן את הנזק.

הצבעה

בקאמצ'טקה

אם יש נושא אחד שבו טיפלה כמעט מדי שבוע, במשך כל השנים שבהן כיהנתי בכנסת, הרי זה נושא ההעדרות הכרונית של חברי הכנסת מעבודתם.

עוד לא הספקתי לחמם את המושב שלי בבניין (הישן) של הכנסת, כאשר הצעתי הצעת-חוק לשינוי שכן הח"כים. הצעתי לבטל בכלל את השכר החודשי, ולשלם תחתיו שכר-סירחה יומי. יבוא הח"כ לעבודתו — יקבל שכר. לא יבוא — לא יקבל. ההצעה נדחתה בזעם עליידי 119 חברי-הכנסת הנותרים. יתכן כי הסיסמה "1 מול 119", שליוותה אותי בשתי תקופות-כהונה, נולדה אז.

באותם הימים היה הח"כ מקבל שכר חודשי, בתוספת תשלום מיוחד (אש"ל, כביכול) עבור כל יום שבו הופיע בבניין הכנסת. התוצאה הייתה שח"כים מסויימים היו באים לבניין אחת ליום לשעה קלה — למשל כדי לשתות קפה במיון — והדבר היה נחשב להם כיום המזכה אותם באש"ל. אחרים אף לא טרחו עד כדי כך. מכיוון שלא היה רישום רשמי של נוכחות, והח"כ עצמו התבקש לציין אחת לחודש את מספר הימים שבהם פקד את הכנסת, היה די בחתימה זו כדי לקבל את השכר המירבי. לא הייתה על כך ביקורת.

מאז בוטל האש"ל והוחלף בסיידור אחר. אין שום הבדל בין ח"כ שבא לעבודה בכל יום וח"כ שנעדר במשך חצי שנה. שלא לדבר על כך שאין הבדל בין ח"כ המתמסר כולו לעבודתו בי כנסת ובין ח"כ המנצל את נוכחותו בכנסת בעיקר לשם צבירת רווחים כמתווך בין השילטון והאזרחים, כ"עוץ כלכלי", עורך-דין וכדומה.

אבי חצירא

ההצעה הסבירה ביותר היא לרשום את נוכחות הח"כים בשעור-עבודה ולשלם לח"כים שכר — ואף שכר גבוה מאוד — עבור כל שעה של נוכחות בבניין. זה יפה, זה חינוכי וזה ישמש רוגמה לכלל. אחרי עשר שנים בכנסת, אין לי אשליות. הצעה כזאת

תירחה מייד. המצב הנוכחי הרבה יותר מדי נוח לח"כים, מכדי שיבואו לשנות אותו בעצמם. ואיש לא ישנה אותו במקום. ולראייה: הצעה הרבה יותר צנועה שלי, שעליה לחמתי במשך שנים, ושגם היא רחוקה עדיין מלהתבצע: התקנת מיתקן-הצבעה אלקטרוני, הרושם בחלקיק של דקה את קולו של ח"כ בכל הצבעה, ואף מנציח אותו בפורטוקול. עד היום מצביעים בכנסת כמו בימי-הביניים, ויש טעויות ויכוחים על התוצאות. כל זה כדי שלא יירשם, חלילה, בדברי הכנסת, שח"כ פלוגי ושר אלמוני לא נכחו כלל בהצבעה.

בארצות-הברית רגילים גופים שונים — ובראשם הציונים — לפרסם את רשימת ההצבעות של כל חבר-קונגרס בעניינים החשובים להם. בארץ אין זה אפשרי. פשוט אין כל ביטחון שפלוגי הצביע בעד או נגד, נמנע, או הלך לשרותים, או שהה באותה עת בקאמצ'טקה הרומית.

אולי יש להורות לאהרון אבירחצירא על כך שהביא את העניין לשיא של אבסורד. הוא ריצה את עונש-המאסר שלו בעבודת-חוז'". הוא לא התפטר, חלילה, מן הכנסת (מה פיתאום? למי שחורש בגניבה אסור כבר לייצג את העם? לאן נגיע?) אבל הוא הכריז בהתנבחות שלא ישתתף בדיוני-הכנסת בתקופת-המאסר. והנה: באותה תקופה שהה גם במלון-פאר בירושלים, ומישהו שילם את החשבון, מי? חחילה אמרו: הכנסת. אחר-כך נחפזו לתקן: הכנסת העבירה את החשבון למיפלתגו, וזו שילמה. ושלוש על ישראל.

אבל סליחה, רק רגע: יש כאן בכל זאת בעייה. במשך שלושה חודשים לא שירת אבירחצירא בכנסת. הוא הודיע בפירוש כי יימנע מכל השתתפות בעבודתה. אבל בשלושה חודשים אלה הוא קיבל שכורת מכיסו של משלם-המיסים עבור מה? עבור השרות בכנסת? אבסורד? בוודאי. אך זהו אבסורד המסמל את הכלל. משכורתו של חבר-כנסת, מהיום הראשון אחרי היבחרו, אינה אלא פנסיה. העבודה הפרלמנטרית היא בהתנבחות.

(מילים ולועזיות הן עניין של מזל, נהגה חותנתי המלומדת לומר על בורים.)

אבל הרב אינו גדול גם בתורת השפה העברית. הוא חשף את עצמו כאשר דיבר על "דימיון". רמיון במ"ם קמוצה, כמו "תימהון". וזאת אינו צריך לקרות לשום רב, שיש לו ידיעה מינימלית בשפת-עבר.

לעמ"א-רצות מותר לומר "רמיון" במ"ם קמוצה, או פיתרון בת"ו קמוצה או "שויוון" כו"ו קמוצה. אין זה חטא כל-כך גדול. אבל בעברית תיקנית כל האותיות האלה הן שוואיות — רמיון, פיתרון, שויוון, בניגוד לתימהון, שיממון, ניצחון וכו'. "דימיונו כאריה יכסוף לטרון, וכח"כ יושב בכנסת." תהילים י"ז.

תמונה מהחיים

ועוד תמונה שאיני יכול להשתחרר ממנה: תוכנית בטלוויזיה על מפוני הכלימית, שקיבלו פיצויים כסכומי-עתק והתיישבו בחבל-הבשור בנגב.

ויטו וייצמן, מראשי המתנגדים לנסיגה מסיני, עומד ומטיף מוסר.

מאחוריו — ארמון-הלומות. וילה שרק מולטרי-מיליונרים בארץ זו יכולים לחלום על שכמותה. אין רבות כמוה בסביון ובהרצליה-פיתוח.

מסביב, פועלים עמלים. פועלים ערביים ופועלות ערביות, המעבדים בחריצות את ארמתו של ויטו וייצמן. ועל רקע זה עומד ויטו וייצמן, כולו שופע מוסר וערכים, ומקונן על משבר הרוחניות במדינה, על אובדן האידיאלים ושילטון החומרניות.

הדיילת שגובה

מיטפתח נייר

כמטוסי אל-על, כמו כמטוסי כל שאר החברות, מחלקים לכל נוסע לקראת תום הטיסה מפיות-נייר טבולה כבוסם.

לפני כמה ימים אירע מקרה נמלה-התעופה בך-גוריון. אחד מצוותי-האוויר של אל-על חזר מטיסה, המוכסים ערכו, כדרכם, בריקה קפדנית מאוד בכלי האנשים. בכלי אחת הריילות הצעירות גילה אישה-מכס שתי מפיות-נייר בשומות כאלה. שתי מפיות — לא שתי חבילות של מפיות.

המוכס הקים שערוזיה, קרא לקפטן של הטיסה והאשים את הדיילת בגניבה.

המיקרה מעורר כמה שאלות. למשל: מה זה עניינם של המוכסים, שכירי המדינה, להגן על חברת-התעופה מפני גניבות? גם לולא היו אלה מפיות-נייר, ששווין כמה גרושים, אלא היו כלי-הכסף של מנהל אל-על, מה זה נוגע למכס? האם נחלק כחשאי חוק ההפוך את אג'יה-המכס של מישר-האוצר לבלולת הפרטית של חברת-התעופה?

אך לא זהו העיקר. תקרית יעזרה זו הדליקה אצלי נורה אדומה קטנה, מפני שהיא מצטרפת להרבה תקריות קטנות אחרות שמעתי עליהן בחודשים האחרונים.

אמנם, חברת אל-על ירדה מן הכותרות. לא עוד שניתות-ענק, לא עוד סיכסוכים קולניים, שקט של בית-קברות. ולא במיקרה. כי אל-על עלולה להגיע לשם.

השקט המחור הזה אינו אלא מיכסה הסוגר דוד-לחץ רותח. מתחת לפני השטח, מאחורי החיכים של הדיילות כמטוסיים, מאחורי קולו הבוטח של הקפטן, הובקע מתא-הטייס, מסתתרת מציאות המזכירה חבית של אבק-שריפה.

למראית-עין, המבטל הנוכחי, רפי הרלב, הוא איש חזק, הציבור הישראלי אוהב אנשים חזקים. אולם יחסי-העבודה בחברה מורעלים כיום כפי שלא היו מעודם. יש מישטר של פחד

ישבתי לתומי בכית-קפה. ניגש אלי בחור כבן 19, ושאל אם אני אורי אבירי. הודיתי באשמה.

"או למה אתה לא פעיל?" שאל. "אני פעיל כמיטב יכולתי, השבתי. "זה לא מספיק! אתה צריך להיות הרבה יותר פעיל!" שאלתי מדוע הוא מתעניין בפעילות הפוליטית שלי. "אני חייל בסדיר," הוא ענה. "אני בלבנון. אני לא רוצה למות שם!"

מאלטה — יקו

איני יודע מה קורה לנו. אנחנו ממש מידרדרים. כאשר אנשי אבירי-דאל ירו בשגריר הישראלי בלונדון, פלשנו ללבנון, שעטנו לכיירות, כבשנו חצי ארץ.

והנה ירו במיפיה-הכוח שלנו במאלטה — וכלום. אין פלישה. אין שועטים. אין כובשים. מאלטה יקו. מה יש? על שום מה?

היתה כאן הזדמנות-יפה להגשים את זכותנו ההיסטורית ולגאול את מאלטה. יש לכך הרבה סיבות טובות.

קודם כל, היא שלנו. היא היתה בשעתו מיושב עליידי צירונים, בני קרת-חדשה, בני-בניהם של מהגרים מצור ומצידון. ומכיוון שצור וצידון שייכות לנחלת-אבותינו, והובטחו לנו עליידי הקרוש-ברודיה-הוא, משתרעת ההבטחה האלוהית אוטומטית גם על אי זה.

שנית, יש למאלטה מעלה גדולה. החסרה לגמרי לארץ-ישראל. היא אי.

יש האומרים כי אבות הציונות טעו בבחירת ארץ-היעד. הרצל העדיף את ארגנטינה. אחר-כך התעניין באוגאנדה, ולכסוף התרכז כמעט מאונס בארץ שהוא קרא לה פלשתינה. כל הארצות האלה מוקפות אויבים פוטנציאליים. ומכיוון שאנחנו איננו מסוגלים, מטיבענו, להסתדר עם שכנים, זה רע. יש מלחמות בלי סוף.

אילו הלכה הציונות לאי — ארץ המוקפת מים רבים — כל זה היה נמנע. מדינת-האי היא מדינה בלי שכנים, בלי גבולות חשופים, בלי ארצות-עוימות שאפשר להקים בהן תשתית של מחבלים.

מאלטה היא ממש אידיאלית. היא שייכת לאירופה — והרי חלומם הכמוס של כל הציונים החשובים היה שארץ-ישראל תצטרף לאירופה. יכולנו להשתתף כדון בשוק האירופי המשותף, באליפויות-הספורט של אירופה ובאירוויזיון, תחת להתגנב מבעד לדלת האחורית.

ואשר לתושבים — יש במאלטה רק 340 אלף מקומיים, הדוברים מין ניב משובש. זה פחות ממיספר הערבים שחיו בפלסטין בשעת שהתכנס הקונגרס הציוני הראשון בבאול. או למה מחכים? עוד לא איחרנו! היריות נורו, מיופת-הכוח כמעט נפצעה. האם ריפולמטי-אשה שווה פחות מאשר ריפולמטי-גבר כעילה לפלישה ולכיבוש?

דימיון לפורנוגראפיה

חיים דרוקמן הוא מתחזה פיקח. הוא מצליח להעמיד פנים של רב, גדול בתורה, איש-רוח. הוא מייצג את המוסר ואת "הערכים". הוא נאבק להשלטת "הערכים" בחיינו.

(אני מוסיף את המרכאות ל"ערכים", מפני שכל מי שמדבר על "ערכים" חשוד בעיני מראש. בחיים אין "ערכים". אפשר לראות באידיאל זה או אחר "ערך". אבל אין "ערכים" בעל-אמא, בהכללה. מי שמדבר בלי הרף על "ערכים", מחשיד את עצמו שאין לו שום ערכים.)

חיים דרוקמן אינו איש-רוח ואינו נציג "הערכים" עלי אדמות. הוא בסך הכל עסקן ממולה, היודע היטב איך להשיג כיסא ולשמור עליו, בעזרו מעמיד פנים כאילו הוא יושב על חמורו של המשיח. די היה להתבונן בעניינים הקטנות והפיקחיות שלו, עיניו של עגלון ערומי כבי שור של שלום-עליכם, בשעת ההופעה שלו בכותרת לילה בטלוויזיה. מדי פעם הסיר את העיניים הפיקחיות האלה מן המראיין, דן רביב, ושלה אותן אל המצלמה. כאילו ביקש לקרוץ לקהל ולהגיד לו: "איך אני מסדר אותם. ה?"

דרוקמן

כל זה אפשר לסלוח. אבל אי-אפשר לסלוח בורות אצל מי שמתיימר להיות רב ואיש-הרוח.

תחילה דיבר כבוד הרב על "פורנוגראפיה". פורנוגראפיה ב"א רפוייה.

ה"פ" בראש המילה פורנוגראפיה היא רגושה. אין דגש זה נובע מכללי הריקוד העברי דווקא. כמו ב"פילוסופיה" אצל המודקדים בעברית, אלא מנהל מן המקור היווני. "פורנה" היא כיוונית, ונה.

יגידו: מה לו לרב יהודי ולמילים יווניות, או לועזיות בכלל? יכול אדם להיות גדול בתורה, ולהיות כור במילים לועזיות.